

TOISEN ASTEEN AMMATILLISEN KOULUTUKSEN
OPINTO-OHJAUSUUNNITELMA 2019

Kuopion konservatorio
OPINTO-OHJAUSUUNNITELMA 2019

Sisällys

1 Ohjaussuunnitelma	2
1.1 Opinto-ohjauksen järjestäminen	2
1.2 Opinto-ohjaus opiskelijan opintopolun eri vaiheissa.....	3
2 Henkilökohtaistaminen	5
2.1 Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma HOKS.....	5
2.2 HOKS osana koko opintopolkua.....	5

1 Ohjaussuunnitelma

1.1 Opinto-ohjauksen järjestäminen

Tavoitteet, tehtävät ja periaatteet sekä ohjaustoimintaan ja opinto-ohjaukseen osallistuvat ja ohjausvastuut

Valtioneuvoston asetuksessa ammatillisesta koulutuksesta vuodelta 2017 on säädetty muun muassa opintojen henkilökohtaistamisesta ja aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisesta.

Opinto-ohjauksen järjestämisen tavoitteena on edistää koulutuksellista, etnistä ja sukupuolten välistä tasa-arvoa. Ohjauksen ensisijaisena tehtävänä on tukea, ohjata ja motivoida opiskelijoita tutkinnon suorittamisessa, orientoida ja sitouttaa heidät ammatillisiin opintoihin, opiskeluun ja oppimisympäristöön. Ohjaustoiminnan tavoitteena on lisätä opiskelijoiden hyvinvointia, edistää työllistymistä ja tukea jatko-opintoihin hakeutumista sekä ehkäistä opintojen keskeyttämistä, ja siksi erityisesti niiden opiskelijoiden ohjaukseen, joilla on opiskelu- tai oppimisvaikeuksia, poissaoloja koulutuksesta tai elämänhallintaan liittyviä vaikeuksia kiinnitetään huomiota. Ohjaustoiminnan perustana on opiskelijan kokonaisvaltainen ohjaus.

Ohjaustoimintaan osallistuvat kaikki oppilaitoksen opettajat sekä muut ohjauksesta vastuulliset. Heitä ovat mm. rehtori, apulaisrehtori, psykologi, kuraattori, terveydenhoitaja, opintosihteerit, toimistotyöntekijät, ja muu oppilaitoksen henkilökunta sekä opinto-ohjaajat. Opiskelijahuolto on osa ohjaussuunnitelmaa. Tarvittaessa ohjaukseen osallistuvat oppilaitoksen ulkopuolisina asiantuntijoina työvoimatoimiston-, mielenterveys- ja päihdehuollon työntekijät, KELA:n kuntoutus- ja opintotukiasiantuntijat, nuorisotoimen-, ja myös mm. Alavan nuorisopsykiatrian työntekijät. Opiskelijoiden opiskelua ja hyvinvointia seurataan ja tuetaan tarvittaessa myös yhteistyössä huoltajien kanssa erityisesti, kun kyse on alaikäisestä opiskelijasta.

Opinto-ohjausta järjestetään opintoihin liittyvänä, henkilökohtaisena, ryhmäohjauksena ja muuna ohjauksena. Opiskelija saa opinto-ohjausta opiskelunsa tueksi ja valintojen tekemiseen, jotta hän kykenee suunnittelemaan opiskelujensa sisällön ja rakenteen omien voimavarojensa mukaisesti. Opinto-ohjauksella edistetään opiskelijoiden yhteisöllisyyttä koko koulutuksen ajan.

Opinto-ohjaajilla on päävastuu opinto-ohjauksen järjestämisestä sekä ohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta.

Opettaja vastaa ensisijaisesti opiskelijoidensa oppiaine- ja tutkinnonosakohtaisesta ohjauksesta. Oppiainekohtainen suunnittelu ja opintojen etenemisen seuraaminen, oppilaan oppiainekohtainen arviointi ja itsearvioinnin kehittäminen, opintosuoritusten kirjaaminen sekä mahdollisiin oppimisen ongelmiin puuttuminen kuuluvat opettajan ohjaustehtäviin.

1.2 Opinto-ohjaus opiskelijan opintopolun eri vaiheissa

Tiedotus ja ohjaus oppilaitokseen hakeutumista suunnitteleville

Kuopion konservatorion musiikkialan ammatillisesta 2. asteen opiskelusta kiinnostuneet voivat saada oppilaitokseen hakeutumista ja opiskeluun liittyvää tietoa mm. oppilaitoksen www-sivuilta, oppilaitosesitteestä ja hakuoppaasta.

Opintosihteerit vastaavat puhelimitse esitettyihin koulutusta koskeviin kysymyksiin. Tietoa opiskelumahdollisuuksista ja ennen opintoja tapahtuvaa henkilökohtaistakin opinto-ohjausta voi tarvitessaan saada varaamalla ajan opinto-ohjaajalta henkilökohtaista keskustelua varten. Yläkoulun ja lukioiden opinto-ohjaajille ja heidän opiskelijoilleen järjestetään tarvittaessa oppilaitosesittelyjä. Oppilaitosesittelyä voi tiedustella opinto-ohjaajalta sähköpostilla tai puhelimitse. Esittelyä voi tiedustella myös opintosihteereiltä tai apulaisrehtorilta.

Vuosittain eri puolille Suomea suunnatut oppilaitosesittelyt mahdollistavat sen, että oppilaitoksesta ja ammatillisesta opiskelusta kiinnostuneet muualla asuvat voivat saada henkilökohtaista informaatiota kirjallisen tiedon lisäksi.

Ohjaus opiskelijavalintojen yhteydessä

Opiskelupaikkaa hakeneita ohjataan ja autetaan opintoja koskevissa kysymyksissään. Mikäli hakija ei tule valituksi oppilaitokseen, oppilaitoksen opinto-ohjaajat vastaavat tarvittaessa hakijan urasuunnitteluun liittyviin kysymyksiin.

Ohjaus oppilaitokseen opiskelijoiksi valituille, ennen opintojen alkua

Oppilaitokseen valitut saavat oppilaitoksesta tiedotteen, jossa kerrotaan opintojen alkamisesta, ja ohjeet siitä, mitä dokumentteja heillä tulee olla mukanaan oppilaitokseen kirjautumista varten. Opiskelijoiksi valituille lähetetään opiskelijatietolomake, jonka tietoja käytetään suunniteltaessa opintoja, ohjausta ja mahdollisia tukitoimia.

Opiskelijoiksi valittuja informoidaan osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisprosessista (siitä mitä dokumentteja mahdollisesti tulee olla mukana oppilaitokseen kirjautuessa).

Ohjaus opintojen alkaessa, ensimmäisten kuukausien aikana

Opinto-ohjaajat, apulaisrehtori ja opintosihteeri sekä kaikki opettajat ja opiskelijatuutorit ovat mukana perehdyttämässä uudet opiskelijat oppimisympäristöön ja oppilaitoksen käytänteisiin. Erityisesti opintojen alussa opiskelijoiden ryhmäytymistä ja opiskelumyönteisyyttä pyritään tukemaan.

Oppilaskunnan jäsenet ja opiskelijatuutorit perehdyttävät uudet opiskelijat myös oppilaskuntatoimintaan, opiskelijaelämään ja opiskelijoille tarjolla olevaan virkistystoimintaan.

Opinto-ohjaajat perehdyttävät uudet opiskelijat ryhmäohjaustunneilla tutkinnon rakenteeseen ja selvittävät opintojen kulun pääpiirteittäin. Näillä lukukauden alun viikoittaisilla ohjaustunneilla (5-10 kaksoistuntia) opiskelijat saavat opinto-oppaat ja ajantasaista ohjeistusta viikkolukujärjestyksen laatimiseksi. Henkilökohtaisilla opinto-ohjaustunneilla laaditaan koko opintopolkua koskeva osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS). Opinto-ohjaajat esittelevät osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen periaatteet opiskelijoille.

Ammatilliset opettajat ohjaavat oppiainekohtaisesti opiskelijat mm. oppiaineidensa sisältökysymyksiin ja suorituskäytänteisiin, dokumentointikäytänteisiin sekä arviointiin liittyviin kysymyksiin. Oppiainekohtaisen osaamisen tunnistaminen ja tunnustamisprosessi kuuluu myös ensimmäisten oppituntien sisältökysymyksiin.

Rehtori ja apulaisrehtori tiedottavat ajankohtaisista asioista niin opettajille kuin opiskelijoille.

Ohjaus opintojen aikana

Opettajat, opinto-ohjaajat ja koko ammatillisen koulutuksen opetushenkilöstö seuraavat opiskelijoiden opintojen etenemistä. Opinto-ohjaajat seuraavat opiskelijoiden HOKS:in in toteutumista henkilökohtaisilla opinto-ohjaustunneilla. Jokainen opettaja vastaa opiskelijoidensa ohjaamisesta omassa aineessaan. Opettaja tarkistaa oppiaineitaan koskevat henkilökohtaiset opiskelusuunnitelmat jokaisen lukuvuoden alkaessa, ja/ tai kun oppiaineen opetus käynnistyy.

Opettaja havainnoi opiskelijan edistymistä ja antaa opiskelijoista tarvittaessa palautetta apulaisrehtorille. Mikäli opiskeluun ilmaantuu esteitä, (poissaolot, oppimisen hidastuminen, käyttäytymisen muutos) asian havainnut opettaja keskustelee ensin opiskelijan kanssa. Opettajan tulee informoida myös apulaisrehtoria välittömästi, ellei muutosta tapahdu tai muutoin on aiheellista. Ongelmakäyttäytyvät ja opiskelun esteistä kärsivät opiskelijat tulee saattaa apulaisrehtorin tietoon välittömästi ongelmien ilmettyä.

Näyttöjen ohjaus-, tavoite ja arviointikeskustelut käydään ammattiosaamisen näytön ohjaajan kanssa.

Opintojen keskeyttämistilanne ja jatkokon ohjaus

Mikäli eri tukitoimista huolimatta opiskelijan opinnot keskeytyvät tai päättyvät oppilaitoksessa, opinto-ohjaajat antavat tarvittaessa tukea ja ohjausta muihin opintoihin tai työelämään siirtymisessä.

Oppilaan ohjaus opintojen päättyessä

Ura- ja jatko-opinto-ohjaus kuuluvat keskeisenä osana opinto-ohjaajien tehtäviin läpi opintojen. Erityisesti opintojen päättyessä opinto-ohjaajat tukevat ja ohjaavat valmistuvia opiskelijoita heidän jatkosuunnitelmissaan, liittyivät ne sitten jatko-opintoihin tai työelämään siirtymiseen.

2 Henkilökohtaistaminen

2.1 Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma HOKS

Jotta asetuksessa (673/2017, 9§) säädetty opiskelijan yksilöllinen valinnaisuus toteutuu, jokaiselle opiskelijalle laaditaan opintojen alussa hänen yksilöllisten lähtökohtiensa pohjalta henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS), jota päivitetään tarvittaessa koko koulutuksen ajan. Se on suunnitelma, jonka toteuttamiseen opiskelija sitoutuu ja motivoituu koko koulutuksen ajaksi.

Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma noudattaa voimassa olevia tutkinnon perusteita. Henkilökohtaisessa, koko opintopolkua koskevassa osaamisen kehittämissuunnitelmassa määritellään oppimisen tavoitteet, opintojen suorittaminen, suoritustavat ja ajoitus sekä opintojen arviointi. HOKS:in toteutumista ja opintojen edistymistä seurataan opettajien, apulaisrehtorin ja opintosihteerien toimesta. Mahdolliset oppimista vaikeuttavat seikat pyritään tunnistamaan ja tarvittaessa opiskelijan opintoihin sisällytetään tukiopestusta. HOKS:in avulla kehitetään opiskelijan valmiuksia itsearviointiin, ja ohjataan ja tuetaan opiskelijan itseohjautuvuutta ja ammatillista kasvua ja urasuunnittelua.

2.2 HOKS osana koko opintopolkua

HOKS:in laatiminen, opinto-ohjaajan ja opettajien välinen työnjako ja muut HOKS:ia koskevat ohjausvastuut

Henkilökohtaisen osaamisen kehittämisen suunnitelman laadintaan ja sen toteutumisen seurantaan osallistuvat opettajat ja tarvittaessa opinto-ohjaaja opiskelijan kanssa yhdessä neuvotellen.

Opettaja

Yksittäisiä oppiaineita koskevat opiskelusuunnitelmat laaditaan ja aiemmin tehtyjä suunnitelmia tarkistetaan jokaisen lukuvuoden alkaessa, ja/tai kun oppiaineen opetus käynnistetään. Suunnitelmia laadittaessa otetaan huomioon mm. opiskelijoiden erilaiset oppimistyyli. Opiskelija ja opettajat arvioivat opiskelusuunnitelman toteuttamisen vahvuudet ja mahdolliset esteet. Opiskelijaa ohjataan tarkastelemaan omaa oppimisprosessiaan ja oppimistaan kokonaisvaltaisesti ja tekemään omaa oppimistaan koskevia päätöksiä sekä tarvittaessa tarkentamaan ja muuttamaan suunnitelmaa opintojen edetessä. Muutokset kirjataan ja liitetään HOKS:iin. Myös näyttöjä koskevat suunnitelmat laaditaan ko. opiskelijan ja opettajan yhteistyönä ja liitetään osaksi koko opintopolkua koskevaa HOKS:ia.

Opettaja seuraa tarkasti opiskelijoidensa orientoitumista ja sitoutumista varsinkin opintojen alussa mutta myös koko opintojen ajan. Poissaoloihin, oppimisen vaikeuksiin ja oppimisen esteisiin tulee heti puuttua. Oppilashuoltoryhmä on opettajan tukena oppilaan ongelmien kartoittamisessa ja ohjauksellisten ratkaisuvaihtoehtojen etsimisessä. Opettajan tuleekin toimittaa apulaisrehtorille määräajoin (pari kertaa vuodessa: ensimmäinen syysloman tienoilla) selvitys omia oppilaita koskevista opiskeluongelmista.

Opinto-ohjaaja

Opinto-ohjaaja vastaa opiskelijoiden henkilökohtaisesta opinto-ohjauksesta ja opiskelijan koko opinnot ajallisesti kattavan opintopolun kuvaamisesta. Opinto-ohjaaja ohjaa opiskelijaa koko opintopolkua koskevan HOKS:in laatimisessa yhteistyössä oppiaineopettajien kanssa. Oppilaan vahvuudet pyritään selvittämään ja mahdolliset oppimista vaikeuttavat seikat ja oppimisen esteet pyritään tunnistamaan.

Koko opintopolkua koskeva osaamisen kehittämissuunnitelma laaditaan opintojen alussa. Sitä tarkistetaan lukuvuosittain ja/tai tarvittaessa. Opiskelusuunnitelmaan kirjataan ja liitetään mm. opiskelijan aiemmin hankitun osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen liittyvät tiedot ja dokumentit, opiskelijan yksilölliset oppiaineita ja opiskeluaikaa koskevat valinnat sekä työpaikalla tapahtuvaan oppimiseen liittyvät - ja osaamisen osoittamista koskevat suunnitelmat.

Opinto-ohjaaja ohjaa opiskelijoita paitsi yhteisten opintojen opiskelusuunnitelmien laatimisessa, myös tutkinnonosakohtaisten suunnitelmien laatimisesta. Oppiainekohtaiset valinnat tehdään osittain yhdessä opintoja tarjoavien oppilaitosten opinto-ohjaajien kanssa. Kaksoistutkintoon tähtäävät opiskelijat suunnittelevat lukio-opintonsa opintoja tarjoavan ja opiskelusuoritukset antavan oppilaitoksen opinto-ohjaajan kanssa.

Apulaisrehtori

Apulaisrehtori antaa tarvittaessa ohjaustaan ja tukeaan niin yksittäisen opiskelijan opintoja koskevissa kysymyksissä kuin opettajien opiskelijaa koskevissa kysymyksissä.

Opintosihteri

Opintosihteri kartoittaa yhdessä opinto-ohjaajien kanssa valmistuvien opiskelijoiden opiskelutilanteen opintojen loppuvaiheessa. Hän kutsuu tarvittaessa jokaisen valmistumassa olevan opiskelijan henkilökohtaiseen palaveriin johon opiskelija tuo henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa. Opintosihteri ohjaa näin omalta osaltaan opiskelijaa opintojen loppuun saattamiseksi.